

What is the *ones* that permits people to move to Monday if need be? (continued)

- A1 – The Roman official? But then why differentiate from the language used re Tuesday?
- A2 – Rava: Word comes that a general is coming, and his retinue will arrive early
- A3 – It's where the father/mother of the chatan/kallah pass away ר"ל, and they need to hold the chuppah before the burial. A braita outlines the protocol for this situation...
 - Tangent 2 from braita: This is only where the food could not be sold off
 - We bring a braita supporting this. The braita adds two notes
 - The rules of separation also apply if she becomes a niddah
 - They may not consummate the marriage on Friday night or Motzaei Shabbat
 - Tangent #1 from the braita: Sleeping apart during shivah
 - This supports Rabbi Yochanan that private avelut applies on Yom Tov
 - Rava said: Yichud is not a problem for a couple who have already consummated their marriage, even if they are prohibited to each other.
 - Then why does the bereaved, newly married couple sleep separately?
 - (4b) Rava was only talking about niddah
 - Q: But do people take mourning less seriously than niddah? Then why is a woman who is an avelut allowed to perform intimate roles¹ which are not allowed during niddah?
 - A1: We are more lenient for yichud where she is the one in mourning.²
 - Q1: The text said "Her mother or his father died"!
 - Q2: A braita in Moed Katan says husband/wife participate in each other's mourning, and doesn't differentiate!
 - Q3: That braita says "Also", apparently equating the laws for his and her mourning!
 - Q4: That braita says she mourns "with him", implying in the same bed!
 - A2: They sleep separately only in this newlywed case, where the sages were already lenient in delaying shivah
 - Tangent #2 from the braita: First relations on Motzaei Shabbat
 - We said it shouldn't be Friday night or Motzaei Shabbat. Friday night is due to wounding;³ what's wrong with Motzaei Shabbat?
 - (5a) A1: Rabbi Zeira: He would spend Shabbat calculating his expenditures.⁴
 - Abbaye asks: Calculations for mitzvot are permitted on Shabbat!
 - Abbaye brings six supports for his position
 - A2: R' Zeira – Lest he be so distracted that he schecht for the meal on Shabbat.
 - Q: Then why not manipulate the calendar to avoid having Yom Kippur on a Monday, lest people schecht on Shabbat for Sunday's pre-fast meal?^{5 6}
 - A1: People don't get as caught up when it's for themselves.
 - A2: In the Yom Kippur case, there is still time before the seudah.
 - Having said A2, then one should not get married on Friday, either, lest he schecht Friday night, during the meal.

¹ The acts detailed here (wine, bedding, washing), are talking about doing this in intimate ways, not about service (Tosafot)

² And in our case, the chatan is the avel

³ We return to this point on 6a

⁴ What would be the problem in making such calculations? (Yeshayah 58:13, Shabbat 113a-b with Rashi and Tosafot, Mishneh Torah, Hilchot Shabbat 24:1)

⁵ We have other days with widespread feasts, why not ask about those? (Tosafot)

⁶ Is this really important enough to move Yom Kippur? (Ritva)

The situation, which takes place after marriage has been consummated	Yichud
Niddah	Permitted
Regular mourning	Permitted
Bride and groom, where chuppah delayed shivah	Prohibited

א. שו"ע יורה דעה שפא:

אשה לא תכחול ולא תפרקס בימי אבלה, שכל אלו אסורים ברחיצה. ואשת איש אינה אסורה אלא תוך שבעה, אבל אחר ז' מותרת בכל...

ב. ערוך השולחן יורה דעה סימן שעד

סעיף יב: עוד החמירו חז"ל באבלות דכל המתאבל עליו מתאבל עמו... מפני הכבוד. וכן כל כיוצא בזה וכיון שזהו רק מפני הכבוד לכן דווקא בפניו צריך לנהוג האבלות, אבל שלא בפניו א"צ לנהוג אבלות. וכן אין מתאבלין עמהן אלא כשמתאבלין על קורבה דשאר, כגון בנו על בנו ובתו וכן אחיו כשמתאבל על בנו ובתו, אבל כשמתאבלין על קורבה דאישות כגון שבנו או אחיו מתאבל על אשתו וכן בתו כשמתאבלת על בעלה או אחותו על בעלה אינו מתאבל עמהם. וזהו דעת הרמב"ם שם וכ"כ בשם רש"י. והטעם נראה משום דבעינן שיהיה להמתאבל איזה קורבה ממש עם המת, אבל קורבה דאישות אין הקורבה רק להבעל בלבד או להאשה בלבד...

סעיף יג: ואיך נוהג דין זה בבעל ואשתו? אמרו חז"ל [מ"ק כ' ב] שכשהיא מתאבלת על קרוביה אינו מתאבל עמה רק כשמתאבלת על אביה או על אמה מתאבל עמה משום כבוד חמיו וחמותו...

סעיף יד: וכיון דאבלות זו אינו אלא מפני כבוד האבל כמ"ש, לכן כתבו הרמב"ן והרא"ש דהאינדנא לא נהגו באבלות זו דכיון שאינו אלא בשביל כבוד האבל, ואם רצה האבל למחול על כבודו כבודו מחול וא"צ להתאבל עמו. והאינדנא כל האבלים נוהגים למחול על כבודם ולכן נהגו להקל. [טור] ויראה לי דהאינדנא אף אם יאמר האבל שאינו מוחל ורוצה שקרובו יתאבל עמו בפניו כפי דינא דגמ' לאו כל כמיניה כיון דכבר נתבטל מנהג זה ועי' בסעי' ט"ו:

סעיף טו: וז"ל רבינו הרמ"א וי"א דהאינדנא נוהגין להקל באבלות זו של המתאבלים עמו דאין זה אלא משום כבוד המתאבלים ועכשיו נהגו כולם למחול וכן נוהגין האינדנא שלא להתאבל כלל עם המתאבלים וכל המחמיר בזה אינו אלא מן המתמיהין עכ"ל ואינו כמכבד אבלים אלא כלועג להם [ש"ך סק"ה]...

ג. שו"ע יורה דעה שפח

א: אבל חייב בכפיית המטה. ובשעת שינה ואכילה, יושב על מטה כפויה, אבל כל היום אינו יושב, אפילו על מטה כפויה, אלא על גבי קרקע. וכן המנחמים אינם רשאים לישב אלא ע"ג קרקע.

ב: עכשיו לא נהגו בכפיית המטה, מפני שיאמרו העובדי כוכבים שהוא מכשפות, ועוד שאין המטות שלנו עשויות כמטות שלהן כדי שיהא ניכר בהם כפייה.

ד. שבת קיג:-

'ממצוא חפצך' חפצך אסורין חפצי שמים מותרין, 'ודבר דבר' שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול.

ה. רמב"ם הלכות שבת פרק כד:

יש דברים שהן אסורין בשבת אף על פי שאינם דומין למלאכה ואינם מביאין לידי מלאכה, ומפני מה נאסרו משום שנאמר +ישעיהו נ"ח+ אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי ונאמר וכבודו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר, לפיכך אסור לאדם להלך בחפציו בשבת ואפילו לדבר בהן כגון שידבר עם שותפו מה ימכור למחר או מה יקנה או היאך יבנה בית זה ובאי זה סחורה ילך למקום פלוני, כל זה וכיוצא בו אסור שנאמר ודבר דבר דבור אסור הרהור מותר.

ו. תוספות מסכת שבת דף קיג עמוד ב

שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול - פי' בקונטרס כגון מקח וממכר, ואין נראה לר"ת דהא כבר נפקא ממצוא חפצך אלא אומר ר"ת כדאמר בויקרא רבה (פ' לד) ר"ש בן יוחי הוה ליה אימא סבתא דהות מישתעיא סגיא אמר לה אימא שבתא הוא שתקה, משמע שאין כל כך לדבר בשבת כמו בחול. ובירושל' אמרי' בטורה התירו בשאלת שלום בשבת.

ז. חידושי הריטב"א מסכת כתובות דף ה עמוד א

ואיכא דקשיא להו דהיאך דוחין יום הכפורים משום גזרה זו, ומתרצי דהא עדיפא דדחינן משום ירקיא ומשום מתיא (ר"ה כ' א'), ויש שפירשו דהכי קאמר שידחה יום הכפורים משום סעודתו, שלא לעשות סעודה בערב שלו, והלשון דחוק לפירושו זה.